

Mrk

Chapter 12

Modern Hebrew Interlinear
Reference: Modern Hebrew Bible

- 1 καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν, ἀμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευεν,
-וְ הָחֵל לְ-הַ בְּ- מִשְׁלִים לְדַבֵּר כְּרָם אִישׁ נִטַע
[G2532](#) [G0756](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3850](#) [G2980](#) [G0290](#) [G0444](#) [G5452](#)
- καὶ περιέθηκεν φραγμὸν, καὶ ὠρυξεν ὑπολήνιον, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον,
-וְ שָׁם-סָבִיב גָּדַר -וְ חָפַר יָקַב -וְ בָּנָה מִגְדָּל
[G2532](#) [G4060](#) [G5418](#) [G2532](#) [G3736](#) [G5276](#) [G2532](#) [G3618](#) [G4444](#)
- καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν.
-וְ הִתְקִיר אוֹתוֹ לְ-כֹרְמִים -וְ נָסַע
[G2532](#) [G1554](#) [G0846](#) [G1092](#) [G2532](#) [G0589](#)

וַיֵּלֶךְ כְּרָמִים אֶל וַיִּתְּנֵהוּ מִגְדָּל וַיִּבֶן יָקַב וַיַּחְצֵב סָבִיבוֹתָיו גָּדַר וַיַּעַשׂ כְּרָם נִטַע אִישׁ לְאֹמֵר בְּמִשְׁלִים אֵלֵיהֶם לְדַבֵּר וַיַּחֲלֵ לְמַרְחָקִים:

- 2 καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν
-וְ שָׁלַח אֶל-הַ כְּרָמִים בְּ- עֵת עֲבָד שְׂכָרָי מִ-הַ -הַ
[G2532](#) [G0649](#) [G4314](#) [G3588](#) [G1092](#) [G3588](#) [G2540](#) [G1401](#) [G2443](#) [G3844](#) [G3588](#)
- γεωργῶν λάβη ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος.
כְּרָמִים יָקַב מִ-הַ -הַ פְּרוֹת שָׁל-הַ-כְּרָם
[G1092](#) [G2983](#) [G0575](#) [G3588](#) [G2590](#) [G3588](#) [G0290](#)

הַכְּרָם: מִפְּרֵי הַכְּרָמִים מֵאֵת לְקַחַת עֲבָד הַכְּרָמִים אֶל שְׁלַח וּלְמוֹעֵד

- 3 καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἔδειραν, καὶ ἀπέστειλαν κενόν.
-וְ תָפְסוּ אוֹתוֹ הִכְּהוּ -וְ שָׁלְחוּ רִיקָם
[G2532](#) [G2983](#) [G0846](#) [G1194](#) [G2532](#) [G0649](#) [G2756](#)

רִיקָם: וַיִּשְׁלַחְהוּ וַיַּכְּהוּ בּוֹ וַיַּחְזִיקוּ

- 4 καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον, καὶ κεῖνον ἐκεφαλῶσαν, καὶ
-וְ שׁוּב שָׁלַח אֶל-הַ אוֹתָם אַחֵר עֲבָד וְ-אוֹתוֹ הִכְּהוּ-בְרָאשׁוֹ -וְ
[G2532](#) [G3825](#) [G0649](#) [G4314](#) [G0846](#) [G0243](#) [G1401](#) [G2548](#) [G2775](#) [G2532](#)

ἠτίμασαν.

בִּיהוּ

[G0818](#)

נִכְלָם: וַיִּשְׁלַחְהוּ רֵאשׁוֹ וּמַחְקוֹ בְּאַבְנִים סָקְלוּ וְאֵתוֹ אַחֵר עֲבָד אֵלֵיהֶם לְשַׁלַּח וַיִּסְפֵּ

- 5 καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν, καὶ κεῖνον ἀπέκτειναν; καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν
-וְ אַחֵר שָׁלַח וְ-אוֹתוֹ הִרְגוּ -וְ רַבִּים אֲחֵרִים אֲשֶׁר אוֹתָם
[G2532](#) [G0243](#) [G0649](#) [G2548](#) [G0615](#) [G2532](#) [G4183](#) [G0243](#) [G3739](#) [G3303](#)

δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτένοντες.

הִכְּהוּ

[G1194](#)

[G3739](#)

[G1161](#)

[G0615](#)

הִרְגוּ: וּמֵהֶם הָכּוּ מֵהֶם אַחֵרִים בְּרַבִּים עָשׂוּ וְכֵן הִרְגוּ אֵתוֹ וְגַם אַחֵר וַיִּשְׁלַח וַיִּסְפֵּ

6 ἔτι ἓνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν, ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτούς,
 עוד אחד ג' ליהיה בן אהוב שלי ש'לח אותו אחרון אל אותם
[G2089](#) [G1520](#) [G2192](#) [G5207](#) [G0027](#) [G0649](#) [G0846](#) [G2078](#) [G4314](#) [G0846](#)

λέγων, ὅτι Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.
 אומר כי יכבדו את-ה בן שלי
[G3004](#) [G3754](#) [G1788](#) [G3588](#) [G5207](#) [G1473](#)

יגורו: בני מפני לאמר באחרונה אליהם אתו גם וישלח אהבו אשר יחיד בן עוד לו ויהי

7 ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν ὅτι, Οὗτός ἐστιν ὁ
 הם -ו ה-ה כרמים בינם בין עצמם-ל בין אמרו כי זה הוא ה-ה
[G1565](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1092](#) [G4314](#) [G1438](#) [G3004](#) [G3754](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#)

κληρονόμος: δεῦτε, ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.
 יורש באו נהרג אותו -ו לנו תהיה ה-ה נחלה
[G2818](#) [G1205](#) [G0615](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1473](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2817](#)

הירשה: תהיה ולנו ונהרגהו לכו הורש הוא זה הנה רעהו אל איש אמרו ההם והכרמים

8 καὶ λαβόντες, ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος.
 -ו תפסו תרגו אותו -ו השליכו אותו ת-חוצה מ-ה כרם
[G2532](#) [G2983](#) [G0615](#) [G0846](#) [G2532](#) [G1544](#) [G0846](#) [G1854](#) [G3588](#) [G0290](#)

לכרם: מחוץ אל וישליכהו אותו ויהרגו בו ויחזיקו

9 τί [οὓν] ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος? ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει
 מה [אז] יעשה ה-ה אדון שלי-ה כרם יבוא -ו יאבד
[G5101](#) [G3767](#) [G4160](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3588](#) [G0290](#) [G2064](#) [G2532](#) [G0622](#)

τούς γεωργοὺς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις.
 את-ה כרמים -ו יתן את-ה כרם ל-אחרים
[G3588](#) [G1092](#) [G2532](#) [G1325](#) [G3588](#) [G0290](#) [G0243](#)

לאחרים: הכרם את ויתן ההם הכרמים את ויאבד יבוא הכרם בעל יעשה מה ועתה

10 οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε? Λίθον ὄν ἀπεδοκίμασαν οἱ
 לאנם את-ה כתוב זה ה-ה קראתם? אבן אשר מאסו ה-ה
[G3761](#) [G3588](#) [G1124](#) [G3778](#) [G0314](#) [G3037](#) [G3739](#) [G0593](#) [G3588](#)

οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;
 בונים זה היה ל-ראש פנה
[G3618](#) [G3778](#) [G1096](#) [G1519](#) [G2776](#) [G1137](#)

פנה: לראש היתה הבונים מאסו אבן הוזה הכתוב את קראתם הלא

11 παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστή ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.
 מ-את יהוה היתה זאת -ו היא נפלאה ב-עניני ש'לנו
[G3844](#) [G2962](#) [G1096](#) [G3778](#) [G2532](#) [G1510](#) [G2298](#) [G1722](#) [G3788](#) [G1473](#)

בעינינו: נפלאה היא זאת היתה יהוה מאת

12 Καὶ ἐζήτησαν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον; ἔγνωσαν γὰρ
 -ו תפשו אותו לתפס -ו פחדו -ה את-ה קמון ידעו כי
[G2532](#) [G2212](#) [G0846](#) [G2902](#) [G2532](#) [G5399](#) [G3588](#) [G3793](#) [G1097](#) [G1063](#)

ὅτι πρὸς αὐτούς τὴν παραβολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτόν, ἀπήλθον.
 כי כ-נגד אותם את-ה משל אמר -ו עזבו אותו ה'לכו
[G3754](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3850](#) [G3004](#) [G2532](#) [G0863](#) [G0846](#) [G0565](#)

להם: וילכו ויעזבהו הוזה המשל את דבר עליהם כי הבינו אשר יען העם מפני וייראו לתפשו ויבקשו

13 Kai ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρισαίων, καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν,
 -וְשְׁלֹחֵי אֵלָיו אִתּוֹ מִמְּאֲנָשִׁים מִהַפְּרוּשִׁים וְ-וְהַהֲוֹדוֹתִים
[G2532](#) [G0649](#) [G4314](#) [G0846](#) [G5100](#) [G3588](#) [G5330](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2265](#)
 ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ.
 וְשֶׁ-כִּדְרֵי אִתּוֹ יִלְכְּדוּ-בְדָבָר בְּ-דָבָר
[G2443](#) [G0846](#) [G0064](#) [G3056](#)

בדבריו: אתו ללכד ההורדוסים ומן הפרושים מן אנשים אליו וישלחו |

14 καὶ ἐλθόντες, λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε, οἶδαμεν ὅτι ἀληθῆς εἶ, καὶ
 -וְבָאוּ אֹמְרִים לוֹ מוֹרֵה יוֹדְעִים כִּי אֱמֶת אַתָּה -וְ
[G2532](#) [G2064](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1320](#) [G1492](#) [G3754](#) [G0227](#) [G1510](#) [G2532](#)
 οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός; οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων,
 לֹא מֵעֵלְךָ לְ-לֹא כִי מִבֵּיט אֵל פְּנֵי אָנוּשִׁים
[G3756](#) [G3199](#) [G4771](#) [G4012](#) [G3762](#) [G3756](#) [G1063](#) [G0991](#) [G1519](#) [G4383](#) [G0444](#)
 ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστιν δοῦναι κῆνον
 אֲלָא -בְ אֱמֶת -אֶת-הַ דָּבָר שֶׁ-לֹא אֱלֹהִים מְלַמֵּד קֶדֶם-הָ לְ-תַתּוּן מָס
[G0235](#) [G1909](#) [G0225](#) [G3588](#) [G3598](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1321](#) [G1832](#) [G1325](#) [G2778](#)
 Καίσαρι ἢ οὐ, δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν?
 לְ-קִיסָר אוֹ לֹא נִתֵּן אוֹ לֹא נִתֵּן
[G2541](#) [G2228](#) [G3756](#) [G1325](#) [G2228](#) [G3361](#) [G1325](#)

דרך את אתה מורה באמת אם כי פנים תכיר לא כי איש מפני תגור ולא אתה אמת איש כי ידענו רבי אליו ויאמרו ויבאו
 נתן: לא אם הקיסר אל מס לתת הנכון האלהים |

15 ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν, εἶπεν αὐτοῖς, Τί με πειράζετε?
 הַ -וְ יוֹדֵעַ שְׁלֵקָה אֶת-הַ צְבִיעוֹת אָמַר לָהֶם מָה אוֹתֵי מְנַסִּים
[G3588](#) [G1161](#) [G1492](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5272](#) [G3004](#) [G0846](#) [G5101](#) [G1473](#) [G3985](#)
 φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω.
 הַבִּיאוּ לִי דִינָר וְשֶׁ-כִּדְרֵי אֶרְאֶה
[G5342](#) [G1473](#) [G1220](#) [G2443](#) [G3708](#)

ואראה: דינר אליו הביאו תנסוני מה אליהם ויאמר הנפתם את ידע והוא |

16 οἱ δὲ ἠνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς, Τίνος ἢ εἰκὼν αὐτῆ, καὶ ἢ
 הֵם -וְ הִבִּיאוּ -וְ אָמַר לָהֶם שֶׁ-לְ-מִי הַ תְּמוּנָה הַ-זֹּאת וְ-וְ -וְ
[G3588](#) [G1161](#) [G5342](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G5101](#) [G3588](#) [G1504](#) [G3778](#) [G2532](#) [G3588](#)
 ἐπιγραφή? οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Καίσαρος.
 כְּתָבַת הֵם -וְ אָמְרוּ לוֹ שֶׁ-לְ-קִיסָר
[G1923](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2541](#)

הקיסר: של אליו ויאמרו עליו אשר והמכתב הזאת הצורה מי של אליהם ויאמר ויביאו |

17 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Τὰ Καίσαρος, ἀπόδοτε Καίσαρι, καὶ τὰ
 הַ -וְ יִשׁוּעַ אָמַר לָהֶם אֶת-הַ שֶׁ-לְ-קִיסָר הַשִּׁבּוּ לְ-קִיסָר וְ-וְ -וְ
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2541](#) [G0591](#) [G2541](#) [G2532](#) [G3588](#)
 τοῦ Θεοῦ, τῷ Θεῷ. καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ.
 שֶׁ-לֹא אֱלֹהִים לְ- אֱלֹהִים וְ-וְ עָלָיו עָלָיו
[G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G2296](#) [G1909](#) [G0846](#)

עליו: ויתמהו לאלהים תנו לאלהים אשר ואת לקיסר תנו לקיסר אשר את אליהם ישוע ויאמר |

18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἷτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι.
 -וְ בָאוּ צְדוּקִים אֶל-אוֹתוֹ אָשֶׁר אֹמְרִים תְּחִיָּה אֵין אִישׁ
[G2532](#) [G2064](#) [G4523](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3748](#) [G3004](#) [G0386](#) [G3361](#) [G1510](#)

καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες,
 -וְ שְׁאַלוּ אוֹתוֹ אֹמְרִים
[G2532](#) [G1905](#) [G0846](#) [G3004](#)

לאמר:וישאלהו למתים תחיה אין כי האמרים הצדוקים מן אליו ויבאו

19 Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ, καὶ
 מוֹרֵה מוֹשֶׁה עָרַב לָנוּ כִּי אִם שְׁלִמִישׁוֹ אָח אָמוֹת -וְ
[G1320](#) [G3475](#) [G1125](#) [G1473](#) [G3754](#) [G1437](#) [G5100](#) [G0080](#) [G0599](#) [G2532](#)

καταλίπη γυναῖκα, καὶ μὴ ἀφῆ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,
 יָעַב אִשָּׁה -וְ לֹא יָשָׂר יָלֵד שְׁ-כֹדֵי יָקָה -הָ אָח אָמוֹת שְׁלוֹ
[G2641](#) [G1135](#) [G2532](#) [G3361](#) [G0863](#) [G5043](#) [G2443](#) [G2983](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#)

τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.
 אֶת-הָ אִשָּׁה -וְ יָקִים זָרַע לְ-אָחִיו שְׁלוֹ
[G3588](#) [G1135](#) [G2532](#) [G1817](#) [G4690](#) [G3588](#) [G0080](#) [G0846](#)

לאחיו:זרע ויקם אשתו את אחיו ייבם לו אין ובנים אשה ועזב איש אחי ימות כי משה לנו כתב רבי

20 ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν; καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων,
 שִׁבְעָה אָחִים הָיוּ -וְ -הָ רִאשׁוֹן לָקָח אִשָּׁה -וְ מָת אָמוֹת
[G2033](#) [G0080](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4413](#) [G2983](#) [G1135](#) [G2532](#) [G0599](#)

οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα;
 לֹא הִשְׂאִיר זָרַע
[G3756](#) [G0863](#) [G4690](#)

זרע:אחרייו השאיר לא ובמותו אשה לקח והראשון אחים שבעה והנה

21 καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν, μὴ καταλιπὼν σπέρμα;
 -וְ -הָ שְׁנִי לָקָח אוֹתָהּ -וְ מָת מִת לֹא הִשְׂאִיר זָרַע
[G2532](#) [G3588](#) [G1208](#) [G2983](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0599](#) [G3361](#) [G2641](#) [G4690](#)

καὶ ὁ τρίτος ὠσαύτως.
 -וְ -הָ שְׁלִישִׁי כֵן
[G2532](#) [G3588](#) [G5154](#) [G5615](#)

השלישי:גם וכן זרע הניח ולא וימת השני אתה ויקח

22 καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων καὶ, ἢ γυνή
 -וְ -הָ שִׁבְעָה לֹא הִשְׂאִירוּ זָרַע אַחֲרוֹן מְכֻלָּם גַּם -הָ אִשָּׁה
[G2532](#) [G3588](#) [G2033](#) [G3756](#) [G0863](#) [G4690](#) [G2078](#) [G3956](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1135](#)

ἀπέθανεν.
 מָתָה
[G0599](#)

האשה:גם מתה כלם מות ואחרי זרע אחריהם השאירו ולא השבעה כל ויקחה

23 ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή? οἱ γὰρ
 -בְּ -הָ תְּחִיָּה כְּאֲשֶׁר יָקוּמוּ שְׁלִמִי מִ-הֶם תְּחִיָּה אִשָּׁה -הָ כִּי
[G1722](#) [G3588](#) [G0386](#) [G3752](#) [G0450](#) [G5101](#) [G0846](#) [G1510](#) [G1135](#) [G3588](#) [G1063](#)

ἐπτὰ ἔσχον αὐτήν γυναῖκα.
 שִׁבְעָה לָקָחוּ אוֹתָהּ לְ-אִשָּׁה
[G2033](#) [G2192](#) [G0846](#) [G1135](#)

לאשה:היתה לשבעה כי לאשה תהיה מהם למי כשיקומו המתים בתחית ועתה

- 24 ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς
אָמַר לָהֶם הֵן יֵשׁוּעַ הֲלֹא בְּנִלְלָא זֹאת תּוֹעִים לֹא יוֹדְעִים אֶת-הַ
[G5346](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3756](#) [G1223](#) [G3778](#) [G4105](#) [G3361](#) [G1492](#) [G3588](#)
- γραφὰς, μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ?
כְּתוּבִים לֹא-י אֶת-הֵן נְבוֹרָה שֶׁל- אֱלֹהִים
[G1124](#) [G3366](#) [G3588](#) [G1411](#) [G3588](#) [G2316](#)

האלהים:גבורת את גם הכתובים את גם יודעים אינכם באשר תעים אתם בזאת הלא אליהם ישוע ויאמר

- 25 ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν, οὔτε γαμίζονται; ἀλλ' εἰσὶν
כִּי כִי מ- מְתִים יְקוּמוּ לֹא מְתַחֲנִים לֹא-י מְתַחֲנִות אֶלָּא הֵם
[G3752](#) [G1063](#) [G1537](#) [G3498](#) [G0450](#) [G3777](#) [G1060](#) [G3777](#) [G1061](#) [G0235](#) [G1510](#)
- ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
כְּ מַלְאָכִים ב- הֵן שָׁמַיִם
[G5613](#) [G0032](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3772](#)

השמים:כמלאכי יהיו אך תנשאנה ולא נשים ישאו לא האנשים המתים מן קומם בעת כי

- 26 περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ
עַל-י הֵן מְתִים כִּי קָמִים לֹא-הֵן קְרִאתֵם ב- הֵן סֵפֶר
[G4012](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3498](#) [G3754](#) [G1453](#) [G3756](#) [G0314](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0976](#)

Μωϋσέως, ἐπὶ τοῦ Βάτου, πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, λέγων, Ἐγὼ ὁ
שֶׁל-מֹשֶׁה עַל הֵן בְּסֵפֶר אֵיךְ אָמַר לוֹ הֵן אֱלֹהִים אֲמַר אֲנִי הֵן
[G3475](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0942](#) [G4459](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3004](#) [G1473](#) [G3588](#)

Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ <ὁ> Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ <ὁ> Θεὸς Ἰακώβ?
אֱלֹהִים שֶׁל-אַבְרָהָם י- הֵן אֱלֹהִים שֶׁל-יִצְחָק י- הֵן אֱלֹהִים שֶׁל-יַעֲקֹב
[G2316](#) [G0011](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2464](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2384](#)

אברהם אלהי אנכי לאמר האלהים אליו דבר אשר את בסנה משה בספר קראתם הלא יקומו קום כי המתים דבר ועל יעקב:ואלהי יצחק ואלהי

- 27 οὐκ ἔστιν Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.
לֹא הוּא אֱלֹהִים מְתִים אֶלָּא חַיִּים הַרְבֵּה תּוֹעִים
[G3756](#) [G1510](#) [G2316](#) [G3498](#) [G0235](#) [G2198](#) [G4183](#) [G4105](#)

לתעות:הרבותם לכן החיים אלהי אם כי המתים אלהי איננו האלהים

- 28 Καὶ προσελθὼν, εἶς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν
י- נָשָׂא אֶחָד מ- הַסּוֹפְרִים הֵן-שָׁמַע אֹתָם מְתַנַּחֲחִים רָאָה
[G2532](#) [G4334](#) [G1520](#) [G3588](#) [G1122](#) [G0191](#) [G0846](#) [G4802](#) [G3708](#)

ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη
כִּי הֵיטֵב הֵשִׁיב לָהֶם שָׁאֵל אֹתוֹ אִיזוֹ הִיא מִצְוָה רִאשׁוֹנָה
[G3754](#) [G2573](#) [G0611](#) [G0846](#) [G1905](#) [G0846](#) [G4169](#) [G1510](#) [G1785](#) [G4413](#)

πάντων?
מְכַל
[G3956](#)

המצות:לכל הראשנה היא מה ושאלהו השיבם היטב כי וירא אליהם ויקרב מתוכחים אתם שמע הסופרים מן ואחד

29 ἀπεκρίθη ὁ, Ἰησοῦς ὅτι Πρώτη ἐστίν, ἸΑκουε Ἰσραήλ: Κύριος ὁ Θεὸς
 עָנָה הָ- יֵשׁוּעַ כִּי רִאשׁוֹנָה הִיא שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה הָ- אֱלֹהִים
[G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3754](#) [G4413](#) [G1510](#) [G0191](#) [G2474](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2316](#)

ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστιν
 שְׁלָנּוּ יְהוָה אֶחָד הוּא
[G1473](#) [G2962](#) [G1520](#) [G1510](#)

אחד: יהוה: אלהינו יהוה ישראל שמע היא המצות לכל הראשנה אליו וידבר ישוע ויען

30 καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ
 -וְ- תֹאֲהָב תְּהוֹדֶאֱתָ -הָ אֱלֹהִים שְׁלָךְ -מִ- כָּל -הָ לֵב שְׁלָךְ -וְ-
[G2532](#) [G0025](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2316](#) [G4771](#) [G1537](#) [G3650](#) [G3588](#) [G2588](#) [G4771](#) [G2532](#)

ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ ἐξ
 -מִ- כָּל -הָ בְּנִיָּה שְׁלָךְ -וְ- מִ- כָּל -הָ בִּינָה שְׁלָךְ -וְ- מִ-
[G1537](#) [G3650](#) [G3588](#) [G5590](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1537](#) [G3650](#) [G3588](#) [G1271](#) [G4771](#) [G2532](#) [G1537](#)

ὅλης τῆς ἰσχύος σου.
 כָּל -הָ כֹחַ שְׁלָךְ
[G3650](#) [G3588](#) [G2479](#) [G4771](#)

הראשנה: המצוה היא זאת מאדך ובכל מודעך ובכל נפשך ובכל לבבך בכל אלהיך יהוה את ואהבת

31 δευτέρα αὕτη: Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων
 שְׁנֵיָה זֹאת תֹּאֲהָב תְּהוֹדֶאֱתָ -הָ אֶת-הָ רֵעַ שְׁלָךְ -כְּ- עַצְמְךָ גְּדוּלָּה מִ-אֲלֵה
[G1208](#) [G3778](#) [G0025](#) [G3588](#) [G4139](#) [G4771](#) [G5613](#) [G4572](#) [G3173](#) [G3778](#)

ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.
 אַחֶרֶת מִצְוָה אֵין יֵשׁ
[G0243](#) [G1785](#) [G3756](#) [G1510](#)

מאלה: גדולה מצוה ואין כמוך לרעך ואהבת היא לה הדמה והשנית

32 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, Καλῶς, Διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπες
 -וְ- אָמַר לוֹ -הָ סוֹפֵר הִיטֵב מוֹרֶה -כְּ- אָמַת אֱמָרָתְךָ
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G1122](#) [G2573](#) [G1320](#) [G1909](#) [G0225](#) [G3004](#)

ὅτι εἷς ἐστιν, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ;
 כִּי אֶחָד הוּא -וְ- אֵין יֵשׁ אַחֵר מִלְּבַד מִ-מִנּוּ
[G3754](#) [G1520](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3756](#) [G1510](#) [G0243](#) [G4133](#) [G0846](#)

מלבדו: עוד ואין הוא אחד אלהים כי דברת יפה רבי אמנם הסופר אליו ויאמר

33 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, καὶ ἐξ ὅλης τῆς
 -וְ- -הָ לְ-אֲהָבָה אוֹתוֹ -מִ- כָּל -הָ לֵב -וְ- מִ- כָּל -הָ
[G2532](#) [G3588](#) [G0025](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3650](#) [G3588](#) [G2588](#) [G2532](#) [G1537](#) [G3650](#) [G3588](#)

συνέσεως, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος; καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς
 תְּבוּנָה -וְ- מִ- כָּל -הָ כֹחַ; -וְ- -הָ לְ-אֲהָבָה -אֶת-הָ רֵעַ -כְּ-
[G4907](#) [G2532](#) [G1537](#) [G3650](#) [G3588](#) [G2479](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0025](#) [G3588](#) [G4139](#) [G5613](#)

ἐαυτὸν, περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν.
 עַצְמוֹ תְּרַבָּה הוּא מִכָּל -הָ עוֹלֹת -וְ- זְבָחִים
[G1438](#) [G4053](#) [G1510](#) [G3956](#) [G3588](#) [G3646](#) [G2532](#) [G2378](#)

וזבחים: עלות מכל היא גדולה כנפשו הרע את ולאהבה מאד ובכל נפש ובכל מדע ובכל לבב בלבבך אתו ולאהבה

34 καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ, Οὐ
 -וְ -הַ יְשׁוּעַ רְאָה אוֹתוֹ כִּי בְהִשְׁכַּל עָנָה אָמַר לוֹ לֹא
[G2532](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3708](#) [G0846](#) [G3754](#) [G3562](#) [G0611](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3756](#)

μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα
 רְחֹק אֵתָּה מִ- הַ מַּלְכוּת אֱלֹהִים -וְ אֶת־אֲחָדָם לֹא־עוֹד הָעַז
[G3112](#) [G1510](#) [G0575](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3762](#) [G3765](#) [G5111](#)

αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
 אוֹתוֹ לִשְׁאֹל
[G0846](#) [G1905](#)

שאלה: אותו לשאל לבו את עוד ערב לא ואיש האלהים ממלכות אתה רחוק לא אליו ויאמר בדעת ענה כי ישוע וירא

35 Καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, Πῶς λέγουσιν
 -וְ עָנָה הַ -הַ יְשׁוּעַ אָמַר מְלַמֵּד בְּ- הַ מִקְדָּשׁ אֵיךְ אוֹמְרִים
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G1321](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2411](#) [G4459](#) [G3004](#)

οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς, υἱὸς Δαυὶδ ἐστίν?
 הַ סוֹפְרִים כִּי הַ -הַ מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד הוּא
[G3588](#) [G1122](#) [G3754](#) [G3588](#) [G5547](#) [G5207](#) [G1138](#) [G1510](#)

דוד: בן הוא המשיח כי הסופרים יאמרו איך ויאמר במקדש בלמדו ישוע ויען

36 αὐτὸς Δαυὶδ εἶπεν ἐν τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ, Εἶπεν Κύριος τῷ Κυρίῳ
 הוּא דָּוִד אָמַר בְּ- הַ רִוּחַ הַ קָדֵשׁ אָמַר יְהוָה לְ- אֲדוֹנָי
[G0846](#) [G1138](#) [G3004](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G0040](#) [G3004](#) [G2962](#) [G3588](#) [G2962](#)

μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἄν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω
 שְׁלִי שֶׁב מִ- יְמִינֵי שְׁלִי עַד -שֶׁ אֲשִׁים אֶת־הַ אֹיְבִים שְׁלִי תַחַת
[G1473](#) [G2521](#) [G1537](#) [G1188](#) [G1473](#) [G2193](#) [G0302](#) [G5087](#) [G3588](#) [G2190](#) [G4771](#) [G5270](#)

τῶν ποδῶν σου.
 הַ רַגְלִים שְׁלִי
[G3588](#) [G4228](#) [G4771](#)

לרגליך: הדרם איביך אשית עד לימיני שב לאדני יהוה נאם הקדש ברוח אמר דוד והוא

37 αὐτὸς Δαυὶδ λέγει αὐτὸν Κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱός? Καὶ ὁ
 הוּא דָּוִד קוֹרָא אוֹתוֹ אֲדוֹן -וְ מֵאֵין שְׁלוֹ הוּא בֶּן הַ -וְ -הַ
[G0846](#) [G1138](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2962](#) [G2532](#) [G4159](#) [G0846](#) [G1510](#) [G5207](#) [G2532](#) [G3588](#)

πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἠδέως.
 הַמְּוֹן הַרְבַּ שָׁמַע לוֹ בְּחֶפְזָה
[G4183](#) [G3793](#) [G0191](#) [G0846](#) [G2234](#)

אתו: לשמע העם רב ויאהב בנו הוא ואיך אדון לו קרא בעצמו דוד הנה

38 Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ἔλεγεν, Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων, τῶν
 -וְ בְ- הַ תּוֹרָה שְׁלוֹ אָמַר אֲמַר הַשְׁמְרוּ מִ- הַ -הַ סוֹפְרִים הַ
[G2532](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1322](#) [G0846](#) [G3004](#) [G0991](#) [G0575](#) [G3588](#) [G1122](#) [G3588](#)

θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν, καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς,
 רוֹצִים בְּ- גְלִימוֹת לְ-הַתְהַלֵּךְ -וְ בְרֶכְת־שְׁלוֹם בְּ- הַ -הַ שׁוּקִים
[G2309](#) [G1722](#) [G4749](#) [G4043](#) [G2532](#) [G0783](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0058](#)

בשוקים: שלומם שאלות ואת טלית עטופי להתהלך האהבים הסופרים מן השמרו אתם בלמד אליהם ויאמר

39 καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς
 -וְ ראשונים מושבות -בְּ -הַ כְּתִיב־כְּסִיּוֹת -וְ ראשונים מקומות -בְּ -הַ
[G2532](#) [G4410](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4864](#) [G2532](#) [G4411](#) [G1722](#) [G3588](#)

דְּעִיבְנוֹיִם;
 סְעוּדוֹת
[G1173](#)

בסעודות:הראש מסבות ואת כנסיות בבתי הראש מושבי ואת

40 οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει, μακρὰ
 -הַ אוכלים -אֶת-הַ בְּתֵי שְׁלֵה-הַ אֱלֻמְנוֹת -וְ בַתְּחִלָּה אָרְכָה
[G3588](#) [G2719](#) [G3588](#) [G3614](#) [G3588](#) [G5503](#) [G2532](#) [G4392](#) [G3117](#)

προσευχόμενοι. οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.
 מְתַפְּלִים אֵלֶּה יִקְבְּלוּ רַב מִשְׁפָּט
[G4336](#) [G3778](#) [G2983](#) [G4053](#) [G2917](#)

יקחו:יתר על משפט המה עינים למראה בתפלה ומאריכים האלמנות בתי את הבלעים

41 Καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου, ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει
 -וְ יָשַׁב מִנֶּגֶד לְ אוצר-הַ-מִּקְדָּשׁ רָאָה אֵיךְ -הַ הַמּוֹן -הַ מְשַׁלֵּי
[G2532](#) [G2523](#) [G2713](#) [G3588](#) [G1049](#) [G2334](#) [G4459](#) [G3588](#) [G3793](#) [G0906](#)

χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον; καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλὰ.
 נְחֹשֶׁת אֶל -הַ אוצר-הַ-מִּקְדָּשׁ -וְ רַבִּים עֲשִׂירִים הִשְׁלִיכוּ הַרְבֵּה
[G5475](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1049](#) [G2532](#) [G4183](#) [G4145](#) [G0906](#) [G4183](#)

הרבה:נתנו רבים ועשירים האוצר לארון מעות משליכים העם את ראה והוא האוצר ארון ממול ישב וישוע

42 καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχή ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὃ ἐστὶν κοδράντης.
 -וְ בָאָה אַחַת אֶלְמָנָה עֲנִיָּה הִשְׁלִיכָה פְרוּטוֹת שְׁתַּיִם אֲשֶׁר הוּא אֶשְׁרֵי קוֹדְרַנְטִס
[G2532](#) [G2064](#) [G1520](#) [G5503](#) [G4434](#) [G0906](#) [G3016](#) [G1417](#) [G3739](#) [G1510](#) [G2835](#)

אסר:רבע הן אשר פרוטות שתי ותשלך עניה אלמנה ותבא

43 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Ἄμην λέγω ὑμῖν,
 -וְ קָרָא לְ-הַ תַּלְמִידִים שְׁלוֹ אָמַר אֵלֶי-הֵם אָמֵן אֹמֵר כֶּם-
[G2532](#) [G4341](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3004](#) [G0846](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#)

ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχή, πλεῖον πάντων ἔβαλεν τῶν βαλλόντων
 כִּי -הַ אֶלְמָנָה אֵת -הַ עֲנִיָּה הַרְבֵּה מְכֹל מְשַׁלֵּיכָה -הַ מְשַׁלֵּיכִים
[G3754](#) [G3588](#) [G5503](#) [G3778](#) [G3588](#) [G4434](#) [G4119](#) [G3956](#) [G0906](#) [G3588](#) [G0906](#)

εἰς τὸ γαζοφυλάκιον.
 אֶל -הַ אוצר-הַ-מִּקְדָּשׁ
[G1519](#) [G3588](#) [G1049](#)

האוצר:ארון אל הנתנים מכל יותר נתנה הזאת העניה האלמנה כי לכם אני אמר אמנ אליהם ויאמר תלמידיו אל ויקרא

44 πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ, ἐκ τῆς
 כָּלֵם כִּי מִ-הַ עוֹרֵף אֵתוֹיִם הִשְׁלִיכוּ הִיא -וְ מִ-הַ
[G3956](#) [G1063](#) [G1537](#) [G3588](#) [G4052](#) [G0846](#) [G0906](#) [G3778](#) [G1161](#) [G1537](#) [G3588](#)

ὑστερήσεως αὐτῆς, πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.
 מִחְסוֹר שְׁלֵהָ הַכֹּל כָּל-אֲשֶׁר לְ-הִהְיֶה לְ-הִשְׁלִיכָה כָּל אֶת-הַ תְּנִיָּה שְׁלֵהָ
[G5304](#) [G0846](#) [G3956](#) [G3745](#) [G2192](#) [G0906](#) [G3650](#) [G3588](#) [G0979](#) [G0846](#)

רכושה:כל את לה אשר כל נתנה ממחסרה והיא שלהם הערף מן נתנו כלם כי